

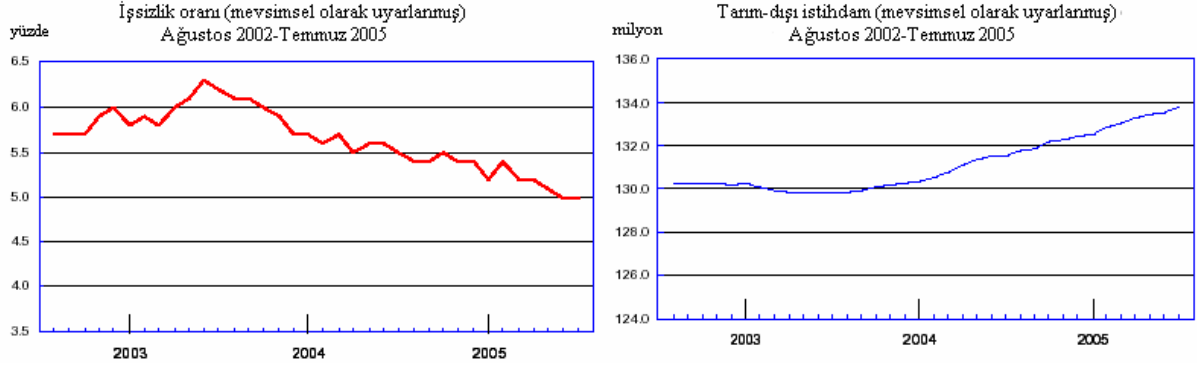
T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

DIŞ EKONOMİK HABERLER

- ✓ ABD İşsizlik Verileri
- ✓ AB ÜFE Verileri
- ✓ Borsaya Kayıtlı Şirket Sayıları
- ✓ The Economist Mal Fiyat Endeksi
- ✓ Ekonomik Tahminler
- ✓ İngiltere'nin Dış Ticaret Açığındaki İyileşme Devam Ediyor
- ✓ Almanya'nın Dış Ticaret Fazlası Artıyor
- ✓ IMF Euro Alanının Büyüme Tahminini Aşağı Çekti
- ✓ İngiltere İki Yıldan Beri İlk Kez Faiz Oranlarında İndirime Gitti
- ✓ ABD Markalar İndeksinde Geriliyor
- ✓ ABD'nin 30 Yıllık Tahvillere Dönüşü Olumlu Tepkiler Alıyor
- ✓ ABD'de İstihdam Dışarı Taşındıkça Yeni Vergi Kolaylıkları Geliyor
- ✓ AB-ABD Anlaşmazlığı Ticari Müzakereleri Tehlikeye Atıyor
- ✓ İtalyan Savcılar Parmalat'a Yardım Eden Bankalara Dava Açıyor
- ✓ Çin'in Devlet Petrol Şirketi CNOOC ABD'li Unocal'ı Alamadı
- ✓ Petrolün Yönü Konusunda Tahmin Yapmak Bir Sanattır
- ✓ Petrol Piyasalarının Geleceği Venezüella, Nijerya ve Irak'taki İstikrara Bağlı
- ✓ Büyük Petrol Şirketleri Enerji Konusunda Uyarıyor
- ✓ YORUM:
- ✓ Türkiye'nin AB Üyeliği

ABD İşsizlik Verileri

ABD Çalışma Bakanlığı'na yapılan açıklamaya göre, ABD'de Temmuz ayında tarım dışı istihdam 207.000 kişi artarken işsizlik yüzde 5 oranını ve 7.5 milyon kişi seviyesini korudu. Geçen yıl aynı dönemde işsizlik oranı yüzde 5.5 ve işsiz sayısı ise 8.2 milyon idi.

438.000 kişi artan toplam istihdamın yanında işgücüne dahil kişi sayısında da 450.000 kişilik artış görüldü. Yüzde 62.8'lik istihdam-nüfus oranı ile yüzde 66.1'lik işgücüne katılım oranında önceki aya göre bir değişiklik olmadı. Bordrolu istihdam 207.000 kişi artarak 133.8 milyona yükseldi. Bu artışın geçici verilere göre 203.000 kişilik kısmı hizmet sektörlerinde gerçekleşti. Temmuz ayında hizmet sektörlerinin çoğunda istihdam artışı yaşandı.

bls.gov

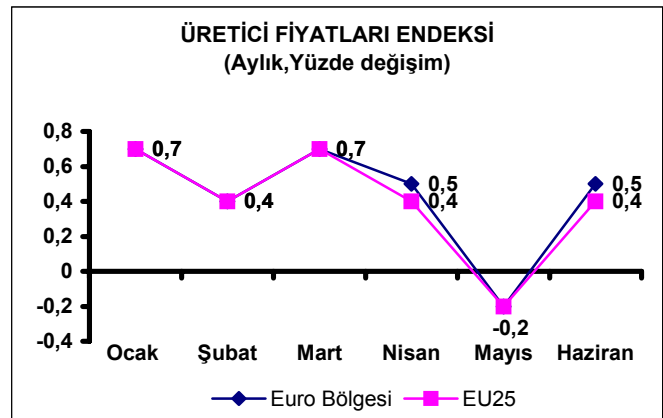
AB ÜFE Verileri

Avrupa Toplulukları İstatistik Ofisi Eurostat tarafından yapılan açıklamaya göre Haziran ayında üretici fiyatları endeksi Mayıs ayına göre Euro Bölgesinde yüzde 0.5, AB25'te ise yüzde 0.4 yükseldi. Mayıs ayında ÜFE hem Euro Bölgesinde, hem de AB25'te yüzde 0.2 düşmüştü.

2004'ün aynı ayına göre 2005 Haziran ayında ÜFE, Euro Bölgesinde yüzde 4, AB25'te ise yüzde 4.8 arttı.

Aylık Değişimler

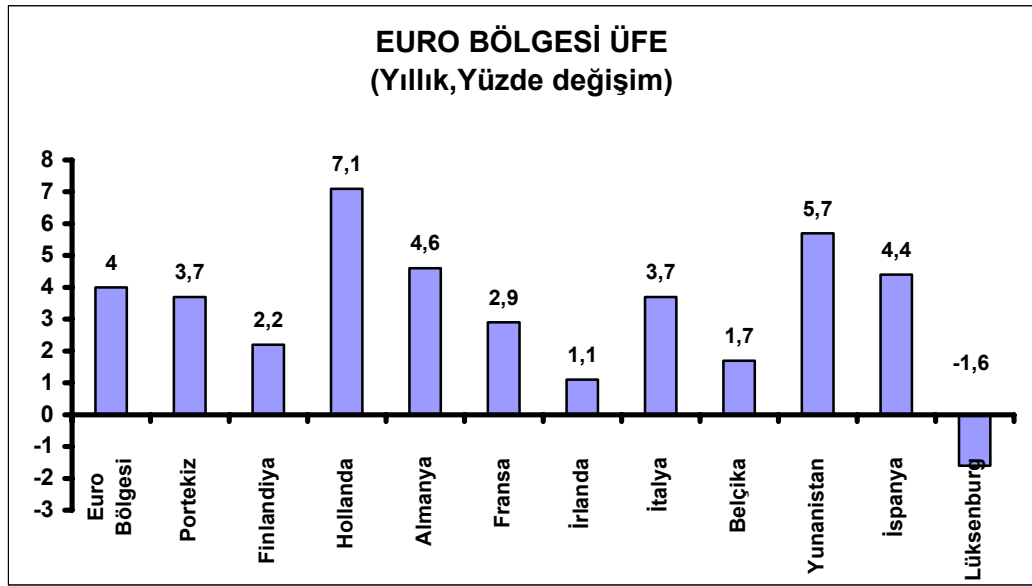
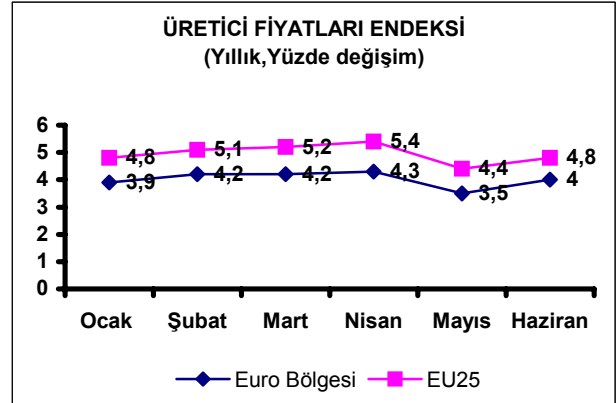
Haziran ayında bir önceki aya göre enerji hariç ÜFE hem Euro Bölgesinde, hem de AB25'te yüzde 0.1 geriledi. Enerji fiyatları ise sırasıyla yüzde 2.6 ve yüzde 2.2 arttı. Her iki bölgede de, ara malları fiyatları yüzde 0.3 düşerken, dayanıksız tüketim malları fiyatları yüzde 0.1 arttı, dayanıklı tüketim malları fiyatları ise sabit kaldı.

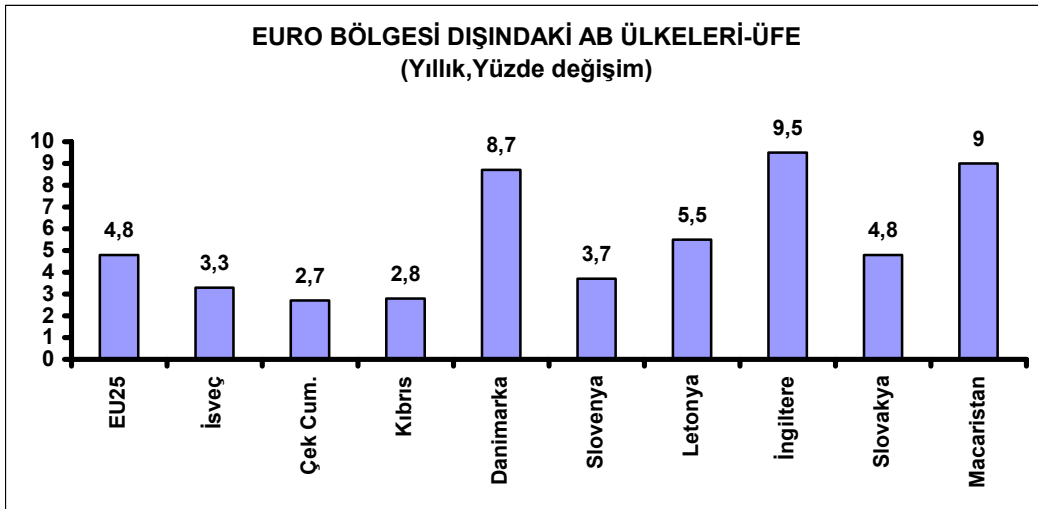
Haziran ayında en yüksek ÜFE artışları Yunanistan (yüzde 1.3), Litvanya (yüzde 1.3), ve Hollanda'da (yüzde 1.2) kaydedilirken; sadece Çek Cumhuriyeti (yüzde -0.2), Belçika (yüzde -0.1) ve Portekiz'de (yüzde -0.1) düşüş gözlemlendi. Lüksemburg ve Slovenya'da ise fiyatlar seviyesi değişmedi.

Yıllık Değişimler

Bir önceki yılın aynı ayına göre Haziran 2005'te enerji hariç ÜFE Euro Bölgesinde yüzde 1.7 AB25'te ise yüzde 1.8 arttı. Enerji fiyatları ise sırasıyla yüzde 13.3 ve yüzde 16.0 arttı. Euro Bölgesi ve AB25'te sırasıyla ara malları yüzde 2.6, yüzde 2.9; sermaye malları yüzde 1.4, yüzde 1.6; dayanıklı tüketim malları yüzde 1.4, yüzde 1.2; dayanıksız tüketim malları ise yüzde 0.7 ve yüzde 0.1 arttı.

Not: Avusturya verilerine ulaşılamadığı için dahil edilmemiştir

Not: Polonya, Malta, Estonya ve Litvanya verilerine ulaşılamadığı için dahil edilmemiştir.

Üye ülkeler arasında en yüksek artışlar İngiltere (yüzde 9.5), Macaristan (yüzde 9.0) ve Danimarka'da (yüzde 8.7) gözlenirken; en düşük artışlar İrlanda (yüzde 1.1) ve Belçika'da (yüzde 1.7) kaydedildi. Lüksemburg (yüzde -1.6) ise azalışın gözlendiği tek ülke oldu.

Kaynak: www.eurostat.com

Borsaya Kayıtlı Şirket Sayıları

Standard&Poor's verilerine göre son on yılda Çin, Güney Kore, Tayvan ve Malezya borsalarında kayıtlı yerli şirketlerin sayısında büyük artış yaşandı. 1990'ların kitle özelleştirmelerinin etkisiyle Slovakya'da da keskin bir artış görüldü. Latin Amerika ülkelerinde ise şirketler, bu eğilimin aksine yerli borsalar yerine uluslararası borsalara kayıt olmayı tercih ettiler.

The Economist 6-12 Ağustos s.82

The Economist Mal Fiyat Endeksi

The Economist'in dolar bazlı mal endeksi Ekim 2001'deki alt seviyesinden yüzde 60 yükseldi. Euro bazında ölçüldüğünde ise endeks aynı dönemde sadece yüzde 17 yükseldi.

The Economist mal fiyat endeksi

Tüm kalemler, Ocak 2001=100

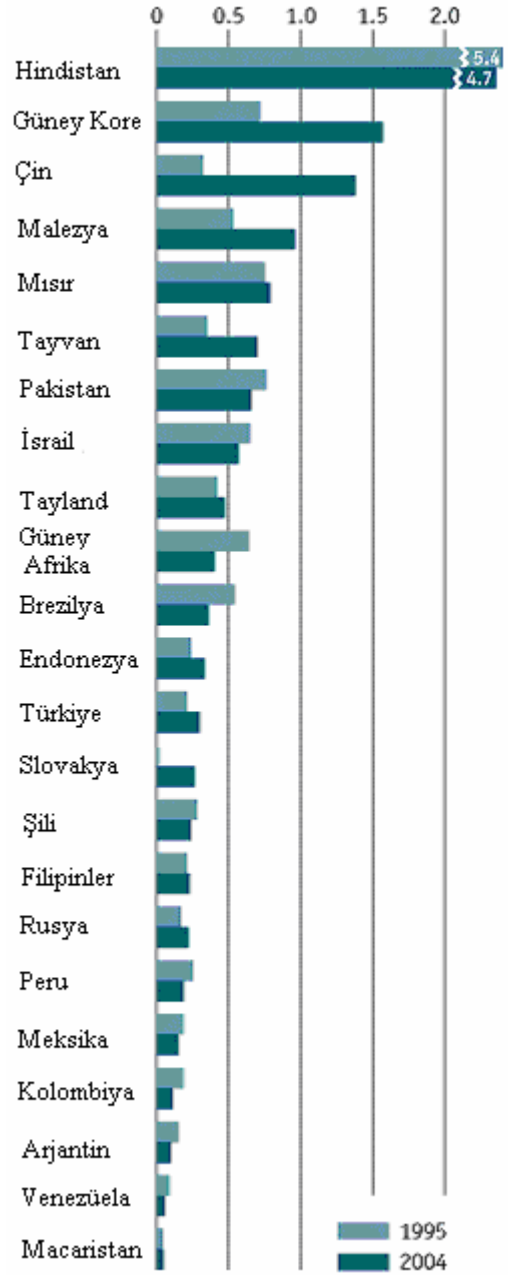

Kaynak: The Economist

The Economist 6-12 Ağustos s.81

Sermaye Piyasaları

Yerli şirket sayısı, 2000 yılı sonu

Kaynak: Standard & Poor's

Ekonomik Tahminler

Aşağıdaki tabloda, The Economist'in 15 ülke ve Euro bölgesi için, ekonomik büyüme, enflasyon ve cari işlemler dengesi açısından, bir grup ekonomist ile yaptığı anketin sonuçları

gösteriliyor. Ankete göre, 15 ülke arasında hem 2005 hem de 2006 yılında en yüksek reel büyümeyi ABD gösterecek. Tüketici fiyatları yönünden ise İspanya her iki yılda en yüksek rakamları kaydedecek. Her iki yılda en büyük cari işlemler açığı ABD'nin olurken, en büyük fazla İsviçre'nin olacak.

The Economist Anketi, Ağustos Ortalamalar (değişmişse önceki ayın)

	Reel GSYİH, % Değişim ortalama		Tüketici fiyatları yüzde artış		GSYİH yüzdesi olarak cari işlemler dengesi	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Avustralya	2.3 (2.4)	3.1	2.7	2.6	-5.9(-5.8)	-5.6(-5.5)
Avusturya	1.9	2.0	2.1	1.7	-0.3(-0.4)	-0.3(-0.4)
Belçika	1.2	1.9	2.3 (2.1)	1.8 (1.7)	2.9 (3.0)	2.8 (3.0)
İngiltere	2.1 (2.2)	2.1 (2.2)	1.9	1.9	-2.5(-2.4)	-2.6(-2.5)
Kanada	2.7 (2.8)	3.0	2.1	2.2	1.3	1.2 (1.1)
Danimarka	2.0 (2.1)	2.2	1.5 (1.4)	1.7	2.0	1.8 (1.9)
Fransa	1.5	1.9	1.8 (1.7)	1.5 (1.6)	-0.7(-0.6)	-0.5(-0.3)
Almanya	1.1	1.3	1.6 (1.4)	1.3 (1.1)	3.7 (3.5)	3.5 (3.3)
İtalya	-0.1 (-0.2)	1.2 (1.1)	2.1 (2.0)	1.9	-1.4(-1.2)	-1.5(-1.3)
Japonya	1.7 (1.6)	1.7 (1.8)	-0.1	0.3 (0.2)	3.5 (3.6)	3.4 (3.5)
Hollanda	0.4 (0.5)	1.5	1.4	na	3.7	3.6
İspanya	3.1	2.8	3.1 (3.0)	2.8 (2.7)	-5.4(-5.2)	-5.5(-5.3)
İsveç	1.9	2.6	0.5	1.3 (1.4)	5.7 (7.0)	5.2 (6.4)
İsviçre	0.8 (0.9)	1.5	1.1	1.1	11.2(11.4)	10.8
ABD	3.6 (3.5)	3.3 (3.2)	2.9	2.6 (2.5)	-6.3	-6.2
Euro Bölgesi	1.3	1.7	2.0 (1.9)	1.6 (1.5)	0.4 (0.5)	0.4

Kaynaklar : ABN Amro, Deutsche Bank, Economist Intelligence Unit, Goldman Sachs, HSBC Securities, KBC Bank, J.P. Morgan Chase, Morgan Stanley, Decision Economics, BNP Paribas, Royal Bank of Canada, Citigroup, Scotiabank, UBS

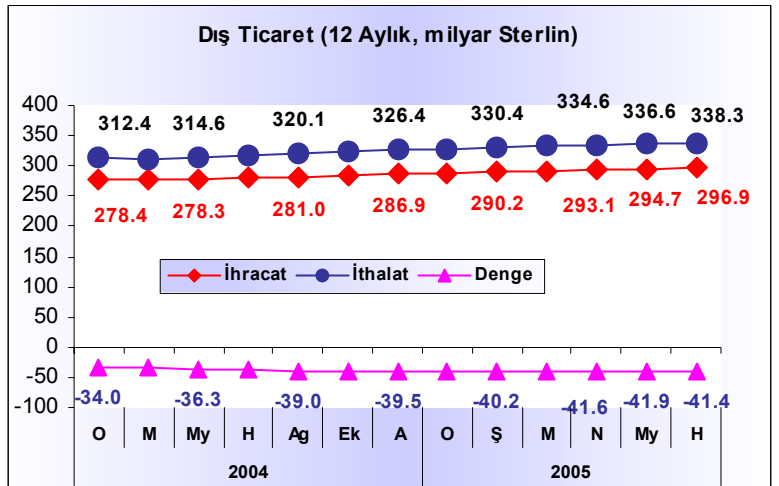
The Economist 6-12 Ağustos s.80

İngiltere'nin Dış Ticaret Açığındaki İyileşme Devam Ediyor

Ulusal İstatistik Bürosu tarafından yapılan geçici tahminlere göre, İngiltere'nin Mayıs ayında 3.5 milyar sterlin olarak revize edilen mal ve hizmet ticareti açığı Haziran ayında 2.5 milyar sterline geriledi. 12 aylık dış ticaret açığı ise 517 milyon sterlin azalışla 41.4 milyar sterlin oldu.

2005 yılı Haziran ayında toplam mal ihracatı 1.3 milyar sterlin artarak 18.2 milyar sterline, toplam mal ithalatı da 600 milyon sterlin artışla 22.5 milyar sterline yükseldi. Mal ticareti açığı ise 704 milyon sterlin azalarak 4.3 milyar sterlin oldu.

Haziran ayında AB ülkelerine yapılan ihracat 200 milyon sterlin artışla 9.8 milyar sterlin olurken 12.6 milyar sterlin olan ithalat ise bir önceki aya göre 339 milyon sterlin artış kaydetti. AB dışındaki ülkelere yapılan ihracat 1.1 milyar sterlin artışla 8.5 milyar sterline, AB

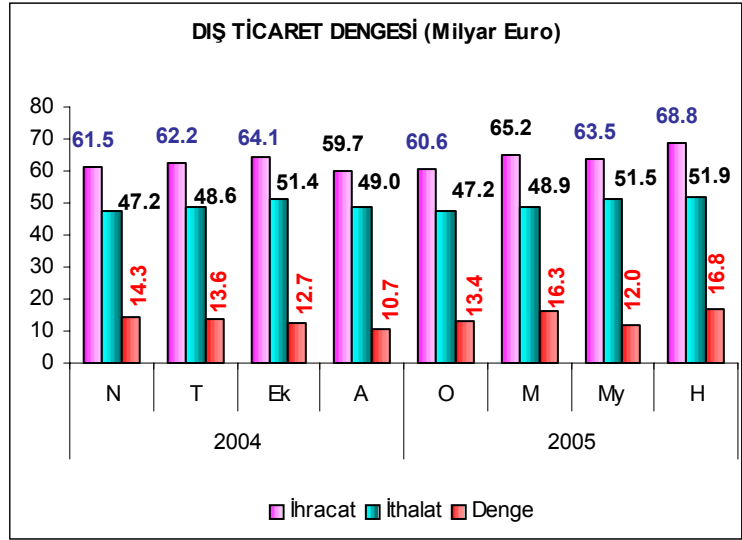
dışındaki ülkelerinden yapılan ithalat ise 261 milyon sterlin artışla 9.9 milyar sterline ulaştı.
www.statistics.gov.uk, 9 Ağustos

Almanya'nın Dış Ticaret Fazlası Artıyor

Federal İstatistik Bürosunun geçici verilerine göre Almanya'nın Haziran ayında dış ticaret fazlası Mayıs ayına göre 4.8 milyar euro artarak 16.8 milyar euro oldu. 2004 yılı Haziran ayına göre ise 2.2 milyar euro artış kaydedildi.

Haziran ayında toplam ihracat Mayıs ayına göre 5.3 milyar euro artarken geçen yılın aynı ayına göre 6.2 milyar euro artış kaydederek 68.8 milyar euro oldu. Toplam ithalat ise Mayıs ayına göre 400 milyon euro, 2004 yılı Haziran ayına göre 3.9 milyar euro artış göstererek 51.9 milyar euroya ulaştı.

Toplam ihracatın 43.7 milyar eurosunu AB ülkelerine yapılırken toplam ithalatın 33.7 milyar eurosunu bu ülkelere yapıldı.

Cari İşlemler Dengesi (Milyar Euro)

	Haziran		Ocak-Haziran	
	2004	2005	2004	2005
Dış Ticaret	14.6	16.8	83.8	84.9
Hizmetler	-2.3	-2.9	-13.0	-12.6
Net Faktör Gelirleri	-0.1	0.7	-2.9	-0.6
Cari Transferler	-3.0	-3.0	-13.3	-13.8
Diğer Ticari Kalemler	-1.1	-1.3	-5.4	-6.8
Cari İşlemler	8.1	10.4	49.3	51.0

önceki yılın aynı dönemine göre 1.7 milyar euro fazla verdi.

www.destatis.de, 9 Ağustos

Dış ticaret dengesi, hizmetler dengesi, net faktör gelirleri, cari transferler ve diğer ticaret kalemlerden oluşan cari işlemler dengesi Haziran ayında 10.4 milyar euro fazla verdi. 2004 yılı Haziran ayındaki fazla 8.1 milyar euro olmuştur.

2005 yılının ilk altı aylık döneminde ise 51 milyar euroya ulaşan cari işlemler fazlası bir

IMF Euro Alanının Büyüme Tahminini Aşağı Çekti

Euro Alanı ile ilgili yıllık raporunda büyüme konusundaki tahminini aşağı çeken IMF, Avrupa ekonomilerinin düşük bir hızda büyüme gerçekleştirdiklerini, iç talebin çok zayıf olduğunu, bunun da euro alanı ülkelerini yüksek petrol fiyatları ve euronun değerlenmesinin yaratacağı tehlikelere karşı hassas bir duruma getirdiğini belirtti.

IMF bu yıl euro alanı ekonomilerinin yüzde 1.3 büyüyeceğini tahmin ediyor. Bu tahmin Nisan ayındaki yüzde 1.6 tahmininden ve geçen yılın yüzde 2 oranındaki gerçekleşmesinden daha düşük.

IMF 2006 yılı tahminini de yüzde 2.3'den yüzde 1.9'a düşürdü. Hem hane halkları hem de şirketlerin harcamalarının çok yavaş bir şekilde artıyor olması nedeniyle iç talepteki cansızlık Euro bölgesi ekonomilerini dış şoklara açık hale getirmekte.

IMF Avrupa Bölümü Başkanı Michael Deppler euro alanı ekonomilerinin ikinci çeyrekte yaşanan derin bir durgunluğun ardından yeni iyileşmeye başladığını söylüyor.

IMF raporunda AMB'nin faiz hadlerini aynı düzeyde korumasının doğru olduğu da belirtilmekte. Uzun vadeli bonoların getirisi düştüğü halde, AMB faiz oranlarını 2003'ün Haziran'ından beri yüzde 2'de tutuyor.

Financial Times,4 Ağustos,Syf:1

İngiltere İki Yıldan Beri İlk Kez Faiz Oranlarında İndirime Gitti

İngiltere Merkez Bankası, ekonominin ikinci çeyrekte son 12 yılın yıllık bazda en düşük büyüme oranı ile ani bir yavaşlama göstermesini dikkate alarak faiz oranlarını çeyrek puan indirdi ve yüzde 4.5 olarak belirledi. Böylece Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) faiz oranlarını sabit tuttuğu Euro Bölgesi ile İngiltere arasındaki faiz oranı farkı da azalmış oldu. Bankanın yaptığı hisse senedi fiyatlarındaki artış ve döviz kurunda son zamanlarda gözlenen düşüşün ekonomik faaliyetleri canlandıracağı yönündeki açıklama faiz oranlarında daha da indirim olabileceği beklentilerini boşa çıkarır nitelikte.

Faiz indirimi uzun zamandan beri beklenmekte idi. İngiltere Merkez Bankası Para Komitesi konut piyasasındaki aşırı ısınma ve tüketicilerin konut satın almak amacıyla aşırı borçlanmasını önlemek için en son tam bir yıl önce borçlanma maliyetini artırdı.

Ancak emlak piyasası istenen "yumuşak iniş"e geçmiş gibi görünüyorken tüketici harcamalarındaki yavaşlama çok keskin ve bu yavaşlama ekonominin diğer kesimlerinde de hissediliyor. Böylece imalat sanayii de durgunluk safhasına giriyor.

Son haftalarda İngiltere ekonomisinin yumuşak inişi önemsemediğine dair işaretler bulunuyor ve çoğu analist, bankanın para politikalarını gevşetmeden önce bekle ve gör politikası benimseyeceğini tahmin ediyor.

Euro alanında ECB'nin temel faiz oranını yüzde 2'de tutma kararına tepkiler daha ılımlıydı. Ancak, analistler bu yıl euronun dolar karşısında yüzde 9 oranında düşmesinin ihracatı güçlendirebileceğini ve ECB'nin düşük faiz oranları için siyasi baskılara dayanmasını sağlayacağını kaydediyor. Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) raporunda euro alanı ekonomilerinde bu yılın sonlarına doğru iyileşme olacağı kaydediliyor.

Financial Times,5 Ağustos,Syf:1

ABD Markalar İndeksinde Geriliyor

Dünya çapında 25 ülkenin bulunduğu markalar indeksinde ABD 11. sırada. Kültürel, politik ve yatırım potansiyeli açısından en çok tercih edilen ülke Avustralya. ABD giderek dost olmayan, küstah (arrogant) insanların yaşadığı bir ülke olarak algılanıyor.

Anholt GMI National Brand Index'in yaptığı çalışmanın bulguları giderek artan Amerikan karşıtlığının malları "Amerikalı" olarak algılanan şirketleri olumsuz etkileyeceğine yönelik endişeleri artıracığı ifade ediliyor.

ABD'nin dış politikası bu düşmanlığın en önemli sebebi. Dünyanın tek süper gücünden memnuniyetsizlik giderek derinleşiyor.

Çalışmanın editörü Simon Anholt ABD'nin hala iş yapmak için lider bir ülke, en çok aranan markaların ve popüler kültürün ana vatanı olarak görüldüğünü belirtiyor. Ancak Anholt Amerikan yönetişimine, kültürel mirasına ve insanlarına artık hayranlık duyulmadığını ve saygı duyulmadığını ifade ediyor.

ABD'nin dünya çapında imajını düzeltmeye adanmış "Business for Diplomatic Action"ın başkanı Keith Reinhart "Amerikan Markasını" düzeltmek için özel sektörün yardımına ihtiyaç olduğunu belirtiyor. Reinhart Amerikan hükümetinin saygınlığının olmadığını dünya çapında özel sektörden özel sektöre diyalog kurulması gereğine işaret ediyor.

Financial Times, 1 Ağustos, Syf:1

ABD'nin 30 Yıllık Tahvillere Dönüşü Olumlu Tepkiler Alıyor

ABD'nin dört yıllık aradan sonra 30 yıllık Hazine tahvillerine geri dönme kararı Amerikalıların emekli maaşlarını güvence altına almaya, Wall Street Borsasının kar oranlarını yükseltmeye ve hatta uzun vadeli faiz oranlarını artırmaya yardımcı olabilir. "Uzun vadeli" tahvillere dönüş, Amerikan yönetimi için bir zafer değil; hükümetin uzun bir gelecekteki bütçe açıklarını finanse etme zorunluluğunu kabul ettiği anlamına geliyor. Ancak bu dönüş, birçok yatırımcı ve geçimini tahvil alım satımından sağlayanlar için müjdeli bir haber.

Yeni basılan 30 yıllık tahviller büyük kurumsal tahvil yatırımcılarına uzun vadeli, güvenilir varlıklar sunacak. Wall Street 30 yıllık tahvillere dönüşü için uzun süredir lobi yapıyordu. Tahvil piyasası profesyonellerinden birçoğu, uzun vadeli tahvillere dönüşü büyük bir olay olarak değerlendiriyor.

Hazine önümüzdeki yıl Şubat ayından itibaren yılda iki kez her seferinde 20-30 milyar dolarlık tahvil ihalesi açmayı planlıyor. Ancak henüz bu konuda resmi açıklama yapılmadı.

Hükümetin bütçe fazlasıyla baş ettiği ve ulusal borcu azalttığı bir zamanda Ekim 2001'de Hazine yeni 30 yıllık tahvillerin satışını durdurdu. Sonuç olarak, piyasada artık 30 yıllık hükümet menkul kıymetleri bulunmuyor. 2001'de satılan en "uzun" Hazine tahvilinin 26 yıl içinde vadesi doluyor.

Hazine artan bütçe açığını finanse etmek için kısa vadeli menkul kıymetler sattığı için devlet borcunun ortalama vadesi 2001'de 5.9 yıl iken günümüzde 4.6 yıla düştü. Uzun vadeli tahvile dönerek devlet borcunu geleceğe yöneltebilir ve yatırım aktarma riskini azaltabilir. Uzun vadeli tahvil, yatırımcıları paralarını daha yüksek faiz oranlarına ayırmaya zorlayabilir.

Wall Street için 30 yıllık bonoların yeniden ihraç edilmeye başlanmasının daha önemli başka bir işlevi de yatırımcıların en güvenli, en çok kazançlı uzun vadeli yatırımı yapabilmeleri için tanıdık bir çipa oluşturmasıdır. Piyasalar bu sayede daha riskli yatırımlar

için şirketlerden yabancı devletlere kadar daha riskli yatırımcılardan ne kadar faiz isteyeceklerini daha kolay hesaplayabilmekte.

Hedge fonları ve diğer spekülâtif yatırımcılar çeşitli ticaret stratejilerini uygulamak için tahvil kullanabilir. Aynı zamanda, uzun vadeli şirket tahvillerine yatırım yapan fon yöneticileri de tahvil getirilerini artırıp fiyatları düşüren enflasyondaki ani artış riskini azaltmak için 30 yıllık tahvilleri kullanabilir.

Uzun vadeli tahvillere en büyük destek emeklilik-fon yöneticilerinden geliyor. İnsanlar daha uzun yaşadığından ve devlet, şirketleri geleneksel emeklilik planlarını finanse etmeye yönlendirecek reformlar uyguladığından emeklilik yöneticileri çok uzun vadeye yayılacak ödemeleri için daha güvenli yatırımlar bulmak zorunda kalıyor. Bunu yapmanın en kolay ve güvenli yolu işçilerin gelecek emeklilik ödemelerine uyumlu tahviller satın almaktır.

The Wall Street Journal, 3 Ağustos, Syf:1

ABD’de İstihdam Dışarı Taşındıkça Yeni Vergi Kolaylıkları Geliyor

Ekim ayında Kongre’den geçen Amerikan İstihdam Yaratma Kanunu (The American Jobs Creation Act) çok uluslu şirketlere yurt dışında kazandıklarını ülkeye getirdikleri takdirde bir kereye mahsus olmak üzere bu kazançlar üzerinden çok düşük vergi ödeme imkanı sağlıyor. ABD Kongresi’nin bu kanunu çıkarırken amacı şirketlerin çok uzun yıllardan beri yurt dışında tuttıkları kazançlarını Amerika’ya getirerek yeni yatırım alanlarına yatırım yapmaları veya ABD’de mevcut işlerini genişletmeleri idi. Sadece bu çeyrekte 105 şirket 95 milyar dolar tutarındaki kazançlarını ülkeye getirme planlarını açıkladılar.

Dell Inc., Apple Computer Inc. ve Honeywell Inc. gibi yurt dışında kazandıklarını ülkeye getiren en büyük şirketler aynı zamanda üretimlerini ve istihdamı yurt dışına taşıyan şirketler. Bu şirketler Hindistan, Çin ve diğer düşük ücretli ülkelerde işçi çalıştırmakta ve bazı işleri taşeron firmalara yaptırmaktadır.

Şirketler için üretimlerini yurt dışına taşıma ekonomik olarak kaçınılmaz bir zorunluluk. Örneğin Apple’ın İpod dijital müzik oynatıcısını üretme kapasitesi sadece Asya’da bulunuyor. Bu durum kazancın ABD’ye döndürülmesi suretiyle istihdamın yurt içinde kalmasını sağlama aracı olarak vergi kolaylıklarını kullanmanın zayıflığını ve yetersizliğini gösteriyor.

Şirketlerin yurda getirdikleri kazançları mutlaka yeni istihdam için kullanmaları zorunlu değil. Şirketler bu parayı çalışanların sosyal yardım planlarında ve şirket satın almalarında kullanabilir. Bundan dolayı getirilen paraların istihdam yaratmadaki etkisi belirsiz. Hatta eleştirmenler yurt dışından getirilen bu paraların yeni istihdam yaratmada kullanılmaması halinde, çıkarılan vergi indiriminin (tax holiday) yurt dışında istihdam yaratan şirketleri ödüllendireceğini ifade etmektedirler.

Çok uluslu şirketlerin vergilendirilmesi konusunda çalışan Profesör Kimberly Clausing vergi ortamının daha çok işin yurt dışına taşınması için daha iyi bir hale geldiğine dikkat çekiyor.

ABD'nin en büyük iletişim ve medya sendikası Communication Workers of America'nın ileri teknoloji işçilerinin üye olduğu Washington Alliance of Technology Worker's' in Başkanı da istihdamı artırmak için körü körüne vergi indirimi sağlamanın hiçbir işe yaramayacağını söylüyor.

ABD'de üretilen yeni iş imkanlarının, çok güçlü ekonomik etkenlerin etkisiyle istihdamın yurt dışına aktarılmasının doğurduğu açığı telafi etmesi işlerin yurt dışına taşınmasını önlemesi çok zor olacak.

Apple yıllık raporunda imalat ve lojistik açısından çoğu ABD dışındaki üçüncü kişilerin hizmetlerine bağımlı olduğunu belirtiyor. Dış ülkelerde kazandıklarından 755 milyon dolar kadar bir miktarı ülkeye getirmek isteyen Apple henüz son kararını vermemiş durumda ve parayı nereye kullanacağını da açıklamıyor.

Dell 2001 yılından beri yurtdışında kazandığı 4.1 milyar doları getirmeyi planlıyor. Şirketin Round Rock Texas'taki bilgisayar üretim merkezindeki işgücü azalırken uluslararası işgücü iki katından çok artış gösterdi.

Dell'in sözcüsü yurtdışındaki faaliyetlerinin büyümesinin yurt dışına iş taşımaktan (offshoring) kaynaklanmadığını oradaki işlerinin büyümesinden kaynaklandığını ifade ediyor. Sözcü şirketin 2001 yılında enformasyon teknolojisi harcamalarındaki düşüşten sonra önemli ölçüde işçi çıkardığını ama daha sonra o yıldan beri her yıl ABD'deki istihdamı artırdıklarını açıklıyor. Şirket sözcüsünün açıklamalarına göre yurt dışından getirecekleri 4.1 milyar doların bir kısmıyla Dell North Carolina'da yeni bir üretim tesisi kurmayı planlıyor.

New Jersey'deki Honey-Well şirketi de yabancı ülkelerdeki kazançlarından 2.7 milyar doları ülkeye getirmeyi planlıyor. Şirketin yabancı işçi oranı 2001 yılından bu yana yüzde 31'den yüzde 45'e yükselmiş durumda. Şirketin Avrupa, Kanada, Asya, Latin Amerika'da tesisleri var. Çin'de de bir buzdolabı fabrikası kurmayı planlıyor.

The Wall Street Journal, 1 Ağustos, Syf: 1

AB-ABD Anlaşmazlığı Ticari Müzakereleri Tehlikeye Atıyor

Zengin ve fakir ülkelerin çatışan çıkarlarına odaklanan küresel ticari müzakerelerde ABD ve Avrupa arasındaki tarım sübvansiyonları ve tarifeleriyle ilgili anlaşmazlık müzakereleri tehlikeye atıyor. Tarımla ilgili anlaşmazlık Doha Roundu'ndan sonuç alınmasını zora sokuyor.

Görünüşte, Avrupa ve ABD arasında mücadeleye yol açacak çok az unsur bulunuyor. Avrupa ve ABD'deki siyasi liderler, gelişmekte olan ülkeler için tarım ürünleri ticaretinin daha adil olması ve ticari engellerin kaldırılması gerektiği konusunda hemfikir. Ancak, her iki taraf da tarifeler ve sübvansiyonlar konusunda taviz vermek istemiyor. İki taraf da önce karşı tarafın harekete geçmesini bekliyor.

Washington Tarım Baş Müzakerecisi Allen Johnson, AB, sübvansiyonları ve tarifeleri indirmese ABD dahil diğer ülkelerin reform uygulamalarında ilerleme görmeyi çok zor olduğunu kaydediyor. AB yetkilileri ise kendi önerilerinin kendilerini sorumluluktan kurtardığını ve sorumluluğun şimdi ABD mahkemelerinde olduğunu vurguluyor.

Tarım, imalat ve hizmet ticaretini de dışa açma gibi sorunlu konuları da içeren son zamanlardaki müzakerelerin kilit noktası. Dünya Bankasının geçen ay ki çalışması, mal ticaretinin önündeki engellerin kaldırılmasından elde edilecek ekonomik kazancın üçte ikisinin tarımdan kaynaklanacağını gösteriyor. Çoğu tarıma dayanan fakir ülkeler, zengin ülkelerin tarım konusunda daha önce tavizlerde bulunduğu kadar ABD ve AB için önemli alanlarda taviz vermeye isteksiz görünüyor.

Bu haftaki müzakerelerin Doha paketinin başlangıç tasarısını oluşturması bekleniyordu. Dünya Ticaret Örgütü'nün (DTÖ) 148 üye ülkesinin bakanları Aralık ayında Hong Kong'da yapılacak toplantının detaylarını tamamlayacaktı. Hong Kong toplantısının hazırlık çalışmalarının çoğunun eksik kalması riski, toplantının hiçbir sonuca ulaşamaması ihtimalini güçlendiriyor ve ticari müzakerelerin gelecek yılın sonlarına doğru bitmesini hemen hemen imkansızlaştırıyor.

ABD ve Avrupa tarım mücadelesinde yalnız değil. AB'nin ardından yüksek tarım tarifeleri ve sübvansiyonları uygulayan Japonya, İsviçre ve Norveç gibi önde gelen sanayileşmiş ülkelerin oluşturduğu Onlar Grubunun (G-10) yer alıyor. ABD ise Kanada gibi tarım ihracatçıları ile ilişkilerini güçlendiriyor.

Avrupa ise Çin ile uzlaşmaya yönelik adımlar attığını ve en yüksek vergili ürünlerde tarife indirimi uygulayan yeni tarife indirme formülü üzerinde çalışmaya başlamayı kabul ettiğini belirterek şimdi sıranın ABD'de olduğunu ileri sürüyor.

AB, ABD'nin özellikle fiyatlar düştüğünde çiftçilere yaptığı ödemeler üzerinde durarak ABD'nin iç sübvansiyonları daha da indirmesini istiyor. Bu tür ödemelerde yüksek dalgalanmalar olabiliyor. 2003'te 655 milyon dolar olan ödemeler 2004'te 5.65 milyar dolara yükseldi. ABD, AB'nin de aynı şekilde sübvansiyonlarda indirim gitmesi şartıyla, bu tür sübvansiyonların sınırlanmasını önerdi.

Avrupa, ABD'nin üretim sübvansiyonu anlamına gelen besin yardımı programını da kontrol etmesini istiyor. Program kapsamında hükümet çiftçilerinden mısır gibi besinler satın alıyor ve bunları fakir ülkelere bağışlıyor. Avrupa, ABD'nin fakir ülkelere parasal bağışta bulunarak kendilerine yakın ülkelere besin almalarının sağlanması gibi yeni politikalar uygulaması gerektiğini böylece bölgesel ticarete katkıda bulunacağını kaydediyor. ABD, dünya besin yardımının yüzde 60'ını sağladığından fakirlere yardım etmesi beklenen bu müzakereler sırasında programı sonlandırmanın saçma olacağını vurguluyor.

ABD, Avrupa'nın tarım ürünleri üzerindeki tarifeleri indirmesini istiyor. Avrupa, ABD gibi en önemli ticaret ortaklarına ortalama yüzde 25 tarife uyguluyor. ABD ise yüzde 15 uyguluyor. AB, bu tür indirimlerde uzlaşmaya hazır olduğunu bildiriyor. ABD, Avrupa'dan ve diğer ülkelere en yüksek tarifeli ürünlerde indirim gitmelerini istiyor. ABD'nin en önemli hedefi ise süt ürünleri gibi oldukça yüksek tarifeler uygulanan ürünler. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Avrupa'nın bütün ürünlerinin üçte birinin yüzde 100'den fazla tarifelerle korunduğunu vurguluyor. Bu oran ABD'de sadece yüzde 13.

The Wall Street Journal,27 Temmuz,Syf:1

İtalyan Savcılar Parmalat'a Yardım Eden Bankalara Dava Açıyor

İtalyan savcılar, Citigroup Inc., UBS AG, Deutsche Bank AG ve Morgan Stanley gibi küresel bankaların birimlerine İtalyan süt ürünleri şirketi Parmalat SpA

ile yaptıkları işlemlerde menkul kıymet yasalarını ihlal ettikleri gerekçesiyle dava açması bekleniyor.

Bir zamanlar İtalyan sanayiinin mücevheri olan Parmalat, Avrupa'nın en büyük şirket dolandırıcılıklarından birinde şirketten 14 milyar euronun kaybolmasıyla 2003 sonlarında iflas etti. Savcılar, Citigroup'un İtalyan birimi; Morgan Stanley'in Londra ve Milan birimleri; Deutsche Bank'ın İtalyan ve İngiltere birimleri hakkında dava açılmasını talep ediyor. İsveç bankası UBS'nin İngiltere birimi, Banca Intesa'nın varlık yönetimi birimi Nextra ve konuyla bağlantılı kurumlardaki 13 kişi de suçlanıyor.

Deutsche Bank ve Morgan Stanley sözcüleri yorum yapmazken UBS sözcüsü, bankanın planlanan herhangi bir suçlamaya ilişkin bir bildirim almadığını, çalışanlarının Parmalat ile anlaşmalarında aldatıcı, illegal ve hileli bir şeyler yaptığını ve Parmalat'ın mali yönden gerçek durumunun farkında olduğuna dair hiçbir kanıt olmadığını kaydediyor.

Menkul kıymet yasalarının ihlali İtalya'da azami beş yıllık mahkumiyet gerektiriyor. Savcılar, dava açmayı planladıkları kişilerin Parmalat borsa ve tahvillerinde yatırımcıları yanlış yönlendiren yanıltıcı beyanlarda bulunduğu inanıyor. Savcıların, suçlamayı planladıkları kişilerin çalıştıkları kurumların iddia edilen yasa ihlallerini önlemek için yeterli teşkilata sahip olmadığına inandıkları belirtiliyor.

The Wall Street Journal,29-31 Temmuz,Syf:4

Çin'in Devlet Petrol Şirketi CNOOC ABD'li Unocal'ı Alamadı

Çin'in devlet kontrolündeki petrol şirketi CNOOC sekiz aydır ABD petrol şirketi Unocal'u almak için uğraşıyordu. Bunun için 18.5 milyar dolar ödemeyi teklif etmişti. Ancak ABD Kongresindeki siyasi mülahazalarla Unocal daha düşük teklif veren başka bir Amerikan şirketi Chevron'a 17.6 milyar dolara satıldı. Ancak ABD Çin'e satışın engellenmesine gelecekte pişman olabilir

CNOOC'un danışmanlık şirketleri Goldman Sachs ve JP Morgan konu ile ilgili bir açıklama yapmazken analizciler Çin'in Chevron'a göre çok daha yüksek bir fiyat teklif etmemesi gibi bazı stratejik hatalar yaptığı görüşünde Ancak tabii ki asıl nedenin Washington'da hüküm süren anti-Çin histeri olduğu görüşü hakim.

Kongre, Çin-ABD ticaret açığı, renminbinin aşırı değerlenmiş olması, ABD'deki işlerin başta Çin olmak üzere denizaşırı ülkelere kayması, Çin'in askeri yapılanması, Çin'in mütemadiyen politika ve dini özgürlükleri genişletmeyi reddetmesi ve dünyanın bütün bölgelerinde doğal kaynaklar satın alması gibi sebeplerle Çin'e kızgın.

ABD'nin bir çok şirketi için Çin çok önemli ama ABD'de Çin karşıtı lobiyi dengeleyecek bir güç oluşturulmuş değil. Beyaz Saray utanç verici bir şekilde başını önüne eğdi ve Kongreden bu kararın geçmesine izin verdi.

ABD'nin bu satışı sabote etmesinin hiçbir hukuki dayanağı yok. Dünya için önemli olan konu ise ABD'nin, Çin'in barış içinde yükselmesine izin vermesidir.

Financial Times. 3 Ağustos,Syf:1

Petrolün Yönü Konusunda Tahmin Yapmak Bir Sanattır

Sektörün karmaşıklığı ve rakamlar arasındaki farklılıklar hem petrol üreticileri hem de tüketiciler için belirsizlik yaratmakta. Bu da petrol tahminleri yapmayı bir bilim olmaktan çıkarıp birçok çok hareketli parçası olan şaşırtmacı bir sanat haline dönüştürmekte.

Sektörde on yıllardır güvenilir veriler ve tahminler mevcut, fakat bu konu iki yıl önce petrol fiyatlarının ve talebinin artmaya başlamasıyla daha da önemli bir hale geldi. Sektörün en önemli kuruluşlarından biri olan Uluslararası Enerji Ajansı tarafından yapılan tahminler de dahil geçmiş verilerin ve tahminlerin sürekli olarak revize ediliyor olması petrol piyasasındaki belirsizlikleri ve dalgalanmaları artırmakta.

Bununla birlikte şirketlerin ve tüketicilerin bu verilere güvenmekten başka seçeneği yok.

ABD’de petrol sektörü ile ilgili üretim, tüketim ve stoklar konusunda en güvenilir bilgilerin tutulduğu Enerji Enformasyon İdaresi (Energy Information Administration=EIA) ekonomistlerinden Dave Castello herhangi bir ayda tahmindeki hata payının birkaç yüzbin ile yarım milyon varil arasında olabildiğini ifade ediyor.

Küresel alanda da durum farklı değil. Dünyanın önde gelen enerji analistleri bu ay 2006 yılı için arz-talep tahminlerini yayınlamaya başladı. Rakamlar çok büyük farklılıklar gösteriyor. Paris’teki Uluslararası Enerji Ajansı bu yıl dünyanın, OPEC’ten şimdiye kadar üretmekte olduğu miktardan daha az petrol alma ihtiyacı olacağını söylemekte. Oysa ABD Enerji Bakanlığı Enerji Enformasyon İdaresi daha çok petrole ihtiyaç olduğunu tahmin etmekte. Viyana’daki OPEC merkezi ve Washington’daki PFC Enerji dahil, petrol konusunda tahmin yapan diğer kuruluşların tahminleri bu iki tahmin arasında bir yerde.

Petrol konusunda yatırım kararı alacakların karşılaştığı en önemli sorun en büyük tüketici ülkelerden ABD’de bile kesin petrol verilerinin ancak bir süre geçtikten sonra belli olması. Örneğin ABD Enerji Bakanlığı 2004 yılı ile ilgili petrol talebi verilerini bu yıl Haziran ayında revize etti.

Belli başlı sanayileşmiş ülkelerin enerji gözetim kuruluşu olan Uluslararası Enerji Ajansının verileri ABD dahil üye ülkelerin ve diğer kuruluşların gönderdiği bilgilere dayanıyor. Petrol endüstrisinde IEA’nın verileri en kapsamlı veriler olarak kabul edilmekte. Ancak bu veriler bile aydan aya bazen önemli ölçüde revize ediliyor.

IEA tahminine göre tamamı OPEC ülkelerinde olan küresel ham petrol yedek kapasitesi geçen yılın sonunda günlük toplam arz miktarı olan 83 milyon varilin yüzde 1.2’si civarında. Bu da günde yaklaşık 1 milyon varil seviyesinde. Fakat bu tahminlerde hata payı yüzde 3 gibi çok yüksek bir oranda olabilmekte.

Petrol arzı ve talebi ile ilgili veriler kötü hava şartları, boru hattı kazaları, terörist saldırılar gibi politik şoklar yüzünden değişkenlik göstermekte.

Tahminlerin zorluğunu bir kat daha artıran bir başka unsur, enerji ihtiyacını tahminde kritik bir faktör olan ve mütemadiyen değişen büyüme tahminleri.

Petrol tahminleri bir bilim olmaktan ziyade bir sanat. Örneğin IEA ekonomistleri sürekli olarak petrol tahminlerini başka ajansların ekonomik büyüme tahminlerine dayandırmakta ve bunu petrol kullanımındaki ulusal farklılıklara göre revize etmekte. Ekonomistler daha sonra bu tahminleri OPEC üyesi olmayan üreticilerin petrol arzı beklentileri ile uyumlu hale getirmekte. Arada oluşan arz farkı “OPEC’e çağrı”, yani dünya ihtiyacının petrol kartelinden ve stoklardan karşılanması zorunda olan petroldür. Geçen yıl hem IEA hem de diğer tahmin kuruluşları petrol talebindeki artışı önemli ölçüde düşük tahmin etmişlerdir.

Bu yıl veri toplama ve tahmin ile ilgili kuruluşlar tahminlerinde birbirlerine, bir yıl önce bu yılın dördüncü çeyrek talebine ilişkin yaptıkları tahminlerdekenden daha da uzaklar. Oysa her yıl son çeyrekte birbirine yaklaşırdılar. OPEC’in petrolüne ne kadar ihtiyaç olur konusundaki tahminler arasındaki fark günde 2.6 milyon varilden 3.2 milyon varile kadar büyüdü. Bu konuda Barclays Capital 32.2 milyon varil ihtiyaç olur şeklinde tahminde bulunurken IEA günde 29 milyon varile ihtiyaç olur demektedir. Diğer kuruluşların tahminleri de bu iki değer arasında değişiyor.

Tahminlerle ilgili ikinci problem de dünya petrol üretiminin yaklaşık yüzde 35’ini sağlayan OPEC üyelerinin uyguladığı gizlilik. Üyelerinin son üretim tahminlerini yayınlarken OPEC, bu verileri haber ajansları danışmanlık firmaları gibi ikincil kaynaklara dayandırmakta. OPEC üyeleri gerçek rakamları gizlemek konusunda isteksizler. Bazıları üretimlerini düşük diğer bazıları da yüksek göstermektedir.

The Wall Street Journal, 1 Ağustos, Syf:1,8

Petrol Piyasalarının Geleceği Venezüella, Nijerya ve Irak’taki İstikrara Bağlı

Yetkililer enerji piyasasında artan kriz riskine karşı simülasyon modelleri ile hazırlık yapıyor. Modelde Suudi Arabistan’a ve ABD’ye eşzamanlı saldırı sonucu petrolün varili 120 dolara çıkıyor. ABD’de hanehalkının ortalama petrol gideri iki kat artarak 5214 dolara yükseliyor. Ekonomistler ABD’de ekonominin çökebileceğini 2 milyon kişinin işsiz kalacağını söylüyor.

Bu senaryo gerçek değil fakat Beyaz Saray, Kongre ve petrol sektörü yöneticileri tarafından giderek artan bir ilgiyle izleniyor.

Simülasyonun fiyat tepkileri bölümünü hazırlayan John Dowd Temsilciler Meclisinin uluslararası ilişkiler komitesi, terörizm ve silahsızlanma alt komitesi toplantısında şimdi petrol piyasalarındaki arzın durma riskinin en yüksek olduğu tarihin birkaç döneminden birinde bulunduğumuzu çünkü yedek kapasitenin çok yetersiz olduğunu söylüyor.

John Dowd günde sadece 2.2 milyon varil yedek kapasite ile petrol piyasalarının Venezüella Nijerya ve Irak’taki istikrarın ve muhtemel terörist saldırıların insafına kaldığını ifade ediyor.

Enerji Politikası Ulusal Komisyonu ve Amerika’nın Gelecekteki Enerjisini Koruma grubu tarafından hazırlanan simülasyonda katılımcılar ABD Kabinesinin üyeleri rolünü üstleniyor ve Başkana danışmanlık yapmaları isteniyor.

Üyelere televizyon haber bültenleri ve memorandumlarla petrol arzındaki kesintiler hakkında senaryolar veriliyor. Olaylar geliştikçe ekonomistler ve eski petrol yöneticileri onları piyasanın reaksiyonları konusunda yönlendiriyor. Bu senaryo Aralık 2005'de geliştirilmiş.

Rol alanlar arasında Başkan Clinton'ın ulusal ekonomik danışmanı Gene Sperling, baba Bush'un enerji bakanı Linda Studz, 2003 yılına kadar Dışişleri Bakanı Colin Powel'in ve General PX Kelly'nin dış politika danışmanı Richard Haass ve Deniz Kuvvetlerinin emekli komutanı var.

Yabancı işçilerin Suudi Arabistan'dan tahliyesi ve Nijerya'daki karışıklıkları içeren senaryoya göre analizi Sanford Bernstein dünya petrol arzının yüzde 4 azalmasının fiyatları yüzde 170'den daha çok artıracığını tahmin ediyor.

Dünya toplam üretim kapasitesinin yüzde 25'ine ve yedek kapasitesinin tamamına sahip Suudi Arabistan'da bu hafta Kral Fahd'in ölümü ve uzun bir zamandan bu yana *de facto* kral olan Prens Abdullah'ın tahta çıkması gibi yumuşak bir yönetim değişikliği bile petrol fiyatlarını hemen yükseltti.

Rol icabı kabine böyle bir kriz anında stratejik petrol rezervlerinin çok az işe yarayacağı kanısına vardı. Olağanüstü durumda kullanılmak üzere hazır bulundurulan rezervlerin çok erken kullanılması petrol ticareti ile uğraşanların daha sonra rezervlerin azalacağı endişesiyle hareket etmesi neticesinde fiyatları yükseltebilir.

Gösterilen senaryolardan biri de petrol stoklarının ABD'nin sadece 2 aylık ihtiyacını karşılayacak şekilde sınırlı olmasıdır. Bu durumda da Suudi Arabistan'dan tüm yabancı personelin tahliyesi gibi uzun süreli petrol kesintilerinde rezervler gereksizdir.

Bütün bu mahsurlarına rağmen ABD'nin bu ay 700 milyon varillik rezervi doldurması beklenmektedir.

Daha geniş bir anlatımla simülasyon geçen hafta Kongre'den enerji kanunu geçmiş olmasına rağmen ABD'nin ani bir arz kesintisi durumunda yapacak pek bir şeyi olmadığını gösteriyor.

Rol icabı kabine, çok geniş alanlarda olduğu için petrol üretim tesislerinin korunmasının zor olduğu ve diplomatik çözümlerin de Suudi Arabistan gibi ülkelerin ABD'nin demokratikleşme baskılarına son vermesi gibi ABD'nin gözünde mantıksız isteklerde bulunması dolayısıyla engellendiğini sonucuna ulaşıyor.

Gates de, ABD'nin petrol kıtlığını ulusal güvenlik konusu olarak görmesi halinde, halkın yaklaşık bir yıl süreyle petrol tüketimini azaltmaya ikna edilebileceğini belirtiyor. Asıl sorun Amerikan halkına 2 yıldan 5 yıla kadar tüketimlerini azaltma sıkıntısının nasıl empoze edileceği.

Savaş oyununu hazırlamış olan Amerika'nın Gelecekteki Enerjisini Koruma grubunun Başkanı Robbie Diamond ABD'nin petrole bağımlılığını azaltması gerektiğini savunuyor.

Financial Times,5 Ağustos,Syf:6

Büyük Petrol Şirketleri Enerji Konusunda Uyarıyor

Beş Büyük Petrol Şirketi petrol arzında zorluklarla karşılaşabileceği uyarısında bulunuyor ve zaman geçmeden tedbir alınabilmesi için kamuoyunu petrol sanayiine yardıma çağırıyor. Petrol şirketleri genel olarak petrol fiyatlarının varil başına 20-25 dolar civarında olması halinde projelerin uygulanabilir olduğunu belirtiyor. Ancak yaptıkları reklamlar ve bazı istatistikleri farklı şeyler söylüyor.

Dünyanın en büyük petrol şirketi Exxon-Mobil son reklam kampanyasında dünyanın büyük bir enerji krizi ile karşılaşacağını bunun kolay bir çözümünün olmayacağını anlatıyor ve şirketin istatistikleri bu görüşleri destekliyor. Texas kökenli şirketin “Enerji Görünümü: 2030” raporunda OPEC ülkeleri dışındaki üretimin beş yıl içinde tepe noktasına ulaşacağı belirtiliyor.

ABD'nin ikinci büyük şirketi Chevron da aynı mesajı veriyor ve iki adım ileri gidiyor. Şirketin son reklam kampanyasında verdiği mesaj kolay petrol döneminin bittiği. Şirket bilim adamlarını, politikacıları çevrecileri ve sanayi liderlerini yeni petrol çağını şekillendirmek üzere işbirliğine çağırıyor. Şirket hiçbir şey yapmama bir tercih değildir görüşüne sahip. Hatta bu konuda talep baskısı ve kısıtlı arzın yaratacağı sorunların tartışıldığı bir web sitesi hazırlamış.

Fransız petrol şirketi Total Kanada'da bir çeşit kumdan pahalı bir yöntemle petrol çıkarmak için yeni bir saha satın alıyor. Şirket yetkilileri önümüzdeki dönemde enerji ihtiyacının yeni tekniklerle daha derin kuyular kazarak çalışmayı gerektireceğini söylüyor.

Avrupa'nın en büyük petrol şirketleri Royal Dutch Shell ve BP son zamanlarda riskli bölgelerde petrol aramanın yarattığı sorunlarla karşılaştı. Shell Rusya'nın Kuzey Kutup bölgesindeki 10 milyar dolarlık projesinde nadir bir balina türünü tehdit etmemek için çevreciler tarafından boru hattına yeni bir güzergah bulmaya zorlandı. Bu arada BP Meksika Körfezinde Dennis kasırgasıyla tahrip olan açık deniz petrol platformu yüzünden çok sıkıntı çekti.

Bir petrol kıtlığında bile tüketici tercihlerini düşünmek şirketin asıl işi değildir. Tüketici tercihleri daha da önemli bir grubun, Suudi Arabistan gibi üreticilerinin de ilk düşüncesi değildir. Suudi Arabistan'ın birinci önceliği rejiminin istikrarı ve büyüyen nüfusudur. Yöneticiler ve analizciler bunun da yeni petrol bulma zorluğunun yanı sıra kapasite sıkıntısı sebeplerinden bir kısmını teşkil ettiği kanısında.

Financial Times,5 Ağustos,Syf:6

YORUM:

Türkiye'nin AB Üyeliği

Oyunun ortasında kural değiştirilmez. Avrupa Birliği siyasetçileri Türkiye'nin üyeliğine dair buldukları vaatlerden kaçınıyor. Fransa ve Hollanda'da AB anayasasının reddedilmesi Avrupalı müslüman ülkenin Birliğe dahil edilme projesini tehlikeye sokuyor. Aşağıda The Wall Street Journal gazetesi editörünün konuyla ilgili yorum yazısını özetliyoruz:

Avrupa Birliği'nin Türkiye üyeliği konusunda geri adım atma hareketi Fransa'da başladı. Geçen hafta Fransa Başbakanı Dominique de Villepin, Ankara Kıbrıs'ı tanımadıkça AB'nin 3 Ekim tarihinde üyelik müzakerelerine başlamayacağını kaydetti. Fransa açıkça müzakerelerin başlamasını engelleyeceğini bildirmiyor ancak Kıbrıslı Rumlara karşı ani ilgisi Türkiye ile ilgili şüpheleri olan diğer ülkeleri de harekete geçiriyor. Yunanistan Başbakanı Costas Karamanlis, Kıbrıs konusundan dolayı bu ayın sonunda Türkiye'ye yapacağı tarihi ziyareti erteledi. Bu karar, son yıllarda Ankara ve Atina arasında oluşan uzlaşma ortamını tehlikeye atıyor.

AB'ye katılma amacıyla Türkiye AB ile gümrük birliğini Kıbrıs Rum kesimine kadar genişletti. Ankara, Brüksel'le anlaşarak, ada BM destekli müzakerelerle tekrar birleşene kadar Kıbrıs Rum Kesimini tanımayacağını açıkladı .

Türkler, AB'ye karşı yükümlülüklerinde ve Kıbrıs konusunda her zaman iyi niyetini korudu. Aynısı Kıbrıs Rum Kesimi için söylenemez. AB'ye katılma arifesinde 2004 baharında Kıbrıs Rum Kesiminin liderleri sözlerinde durmayıp Rum ve Türk tarafının yeniden birleşme referandumuna karşıt propagandalarda bulundu. Birleşmiş Milletlerin önerisi Rum kesiminde reddedildi ve Türk tarafına geçti. AB'nin Rum kesimini bünyesine almaktan başka seçeneği yoktu. Atina bunu kesinleştirdi.

AB bu gibi hassas konularda Türkiye ile müzakereleri erteleyerek tek etkili dış politika aracı olan genişlemeyi öldürüyor. Sözünün de değeri kalmıyor. Sadece kötü oyuncular oyunun ortasında kuralları değiştirmeye çalışır. De Villepin, Türkiye'nin müzakere sürecine başlamak için gerçekten istekliliğini göstermesi gerektiğini söylediğinde Birliğin dönem başkanı İngiltere gerçekte istekliliği göstermesi gerekenin Türkiye değil Avrupa olduğunu dile getirmeli. Durumun ciddiyetini fark eden AB dışişleri bakanları, müzakerelere başlama konusunda Eylül ayının başlarında nihai karara varacak.

Türkiye konusunda Avrupa'daki siyasi irade eksikliği olumsuz sonuçlara yol açıyor. Artan belirsizlik ortamı yabancı yatırımın geçen yıl yüzde 10 büyüyen bir ekonomide olması gerekenin çok altında yılda 1 milyar dolar seviyesinde kalmasına yol açtı. Mayıs'tan bu yana yaklaşık 100 kişinin ölümüne yol açan teröristler ve güvenlik kuvvetleri arasındaki mücadele Ankara ve AB arasındaki sorunlarla çakışıyor. İnsan haklarını güçlendirmek, azınlık kültürüne saygı ve dil konusu ile ilgili AB baskısı 10-13 milyon kürdün yaşamını kolaylaştırdı.

De Villepin, Fransız halkının Türkiye konusundaki iradesini ifade ediyor gibi yapıyor. Ancak, Fransız referandumunda halk, bütün anketlerin ortaya koyduğu şekilde, Türkiye'yi değil kendi liderlerini ve Avrupa'yı reddetti. Avrupa'da Türk üyeliğine destek verilmemesi hiç de şaşırtıcı değil. Avrupa'nın çoğu lideri aynı fikri paylaşıyor. Hiçbir lider, halkın fikrini değiştirmek için gereken ilk şey olan Ankara'ya tam destek vermiyor. Aksine, Türkiye'nin refah devletine, Hıristiyanlığa ve saf ırka karşıt tehdit oluşturacağını kaydediyor. Bir taraftan ülkelerinin ekonomilerini modernize etmeye çalışan iki dinamik lider Angela Merkel ve Nicolas Sarkozy'nin diğer taraftan Türkiye'nin üyeliğine karşı çıkması çok hayalkırıcı.

Bu durumda Türkiye bir on yıl daha AB'ye katılamayacak. Türkler Birliğe katılma zamanları geldiğinde zor kararlar vermek zorunda kalacak.

The Wall Street Journal,8 Ağustos,Syf:6